

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 68/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., M., právne zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky upovedomeniami Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gn 187/11-3 zo 14. júna 2011 a č. k. VII/2 Gn 187/11-6 z 28. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2012 doručená sťažnosť P. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) upovedomeniami Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) č. k. VII/2 Gn 187/11-3 zo

14. júna 2011 a č. k. VII/2 Gn 187/11-6 z 28. októbra 2011 (ďalej aj „napadnuté upovedomenia“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ podal 13. apríla 2011 na odbore Východ Úradu boja proti organizovanej kriminalite v K. Prezídia Policajného zboru (ďalej len „úrad boja proti organizovanej kriminalite v K.“) trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol (podľa trestnoprávnej kvalifikácie uvedenej sťažovateľom, pozn.) spáchaný obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 k § 144 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Predmetné trestné oznámenie bolo na úrade boja proti organizovanej kriminalite v K. vedené pod č. p. PPz-BOK-V-OZN-11/2011 a po jeho doplnení v ďalšom postupe odstúpené na Obvodné oddelenie Policajného zboru Okresného riaditeľstva Policajného zboru v M. (ďalej len „Obvodné oddelenie Policajného zboru v M.“), kde je vec vedená pod ČVS: ORP-747/MI-MI-2011, a to pre podozrenie z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti okrem nedostatkov v úradnom postupe vyšetrovatelky úradu boja proti organizovanej kriminalite v K. ako orgánu činného v trestnom konaní (*„Orgány činné v trestnom konaní... v praxi písomne upovedomujú oznamovateľa a poškodeného o postúpení veci na miestne či vecne príslušný útvar.“*), namietal predovšetkým nesprávne právne posúdenie ním deklarovaných skutočností v trestnom oznámení, ktoré sa prejavilo v nesprávnej trestnoprávnej kvalifikácii skutku, ktorý oznámil (*«... napriek... skutkovým okolnostiam nasvedčujúcim spáchaniu trestného činu prípravy (ak nie až pokusu) úkladnej vraždy v zmysle ust. § 144 Tr. zák., a ktorého vyšetrenie patrí do pôsobnosti Úradu boja proti organizovanej kriminalite, ho vyšetrovatelka (na príkaz nadriadeného) bez vykonania jediného dôkazu a bez prihliadania na podávateľom popísané skutočnosti posúdila ako oveľa menej závažný trestný čin „nebezpečné vyhrážanie“ podľa ust. § 360 ods. 1 Tr. zák.»*). Postup vyšetrovatelky úradu boja proti organizovanej kriminalite v K., ako aj povereného príslušníka Policajného zboru obvodného oddelenia Policajného zboru v M. sa sťažovateľ snažil zvrátiť svojím písomným podaním *„Žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovania“* adresovaným úradu špeciálnej

prokuratúry, na ktoré úrad špeciálnej prokuratúry reagoval upovedomením č. k. VII/2 Gn 187/11-3 zo 14. júna 2011 a následne svojím ďalším písomným podaním „*Opakovaný podnet vo veci VII/2 Gn 187/11*“ adresovaným priamo k rukám špeciálneho prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry, na ktorý úrad špeciálnej prokuratúry reagoval upovedomením č. k. VII/2 Gn 187/11-6 z 28. októbra 2011. V ostatnom sa sťažovateľ domáha ochrany svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na ústavnom súde z dôvodu svojho presvedčenia o zákonne nesúladnom a ústavne nekonformnom postupe úradu špeciálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho podaných podnetov ako účinných prostriedkov nápravy, keď dôvodil „... že postup (správne má byť postupom, pozn.) Úradu špeciálnej prokuratúry... bolo porušené jeho právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky... z dôvodu, že jeho opakovaný podnet... nebol vybavený prokurátorom, ktorý je na vybavenie takéhoto podnetu príslušný... ako aj z dôvodu, že tento opakovaný podnet nebol vybavený spôsobom, ktorý ustanovuje § 35 ods. 2 a § 34 ods. 1 Zákona o prokuratúre“.

4. Na základe uvedených skutočností sa sťažovateľ domáhal toho, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že:

„Právo sťažovateľa P. B. domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky podľa článku 46 Ústavy... bolo postupom Úradu špeciálnej prokuratúry... vo veci vedenej pod sp. zn. VII/2 Gn 187/11, pri vybavovaní jeho podania zo dňa 3. 6. 2011 a 12. 10. 2011, porušené.

Ústavný súd... zakazuje Úradu špeciálnej prokuratúry... pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Sťažovateľ v podanej sťažnosti atakuje viaceré aspekty postupu a rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní pri spôsobe rozhodovania o ním podanom trestnom oznámení, pričom ústavnému súdu ponúka na zhodnotenie vlastnú argumentáciu, ktorú v jeho trestnej veci považuje za zákonnú a ústavne súladnú. Jeho nosnou argumentáciou v podanej sťažnosti je napádanie postupu úradu špeciálnej prokuratúry pri rozhodovaní o ním podaných podnetoch podľa § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), keď tvrdí, že k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo napadnutými upovedomeniami úradu špeciálnej prokuratúry, a to z dôvodu, že „... všetky skutočnosti, na základe ktorých žiadal Úrad špeciálnej prokuratúry podnetom zo dňa 3. 6. 2011 a opakovaným podnetom zo dňa 12. 10. 2011, o preskúmanie postupu orgánov, ktoré

sa podieľali na vybavovaní jeho trestného oznámenia... sa doposiaľ nedomohol toho, aby tieto jeho podania podnet a opakovaný podnet, boli vybavené zákonným spôsobom“.

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

10. Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby... vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený. Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2). Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci. Podľa § 54 ods. 2 písm. a) zákona o prokuratúre na účel vybavenia podnetu sa nadriadeným prokurátorom rozumie generálny prokurátor, ak ide o špeciálneho prokurátora, prokurátora generálnej prokuratúry okrem prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, krajského prokurátora, vyššieho vojenského prokurátora, prokurátora krajskej prokuratúry alebo prokurátora vyššej vojenskej prokuratúry.

11. Základné právo na súdnu a inú právu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je súčasťou základného práva na inú právu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 1 a § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovel (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06).

12. Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že nevyužitie podnetu (ale tiež opakovaného podnetu) podľa zákona o prokuratúre nemožno nahrádzať podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu príslušného orgánu činného v prípravnom konaní, resp. aj pred začatím trestného stíhania (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05). V nadväznosti na uvedené ústavný súd už len dodáva, že aj podľa svojej ustálenej judikatúry považuje opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany základných práv a slobôd garantovaných ústavou a dohovorom (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05).

13. Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v napadnutom upovedomení zo 14. júna 2011 dôvodil:

„... Vašu žiadosť o preskúmanie postupu policajta v zmysle § 210 Trestného poriadku som z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti odstúpil na vybavenie na Okresnú prokuratúru M.“

14. Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v napadnutom upovedomení z 28. októbra 2011 v podstatnom dôvodil:

„Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR nevykonáva dozor nad okresnými prokuratúrami, preto vec, ktorú dozoruje okresná prokuratúra môže preskúmať krajská prokuratúra príp. Generálna prokuratúra SR.

Vzhľadom k vyššie uvedenému je príslušná na preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovateľa a dozorového prokurátora Okresnej prokuratúry v M., Krajská prokuratúra v K. a to aj v otázke právnej kvalifikácie skutku.“

15. Základné právo na inú právu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy teda zaručuje, že každý sa môže domáhať v prípadoch a postupom ustanoveným zákonom ochrany svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj úrad špeciálnej prokuratúry, na ktorý sťažovateľ adresoval svoje prvé podanie (sťažovateľom považované za podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre), ktoré bolo vyhodnotené ako žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti odstúpené na vybavenie na Okresnú prokuratúru M. Priamo k rukám špeciálneho prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry adresoval sťažovateľ svoje druhé podanie (ktoré poňal ako opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre), ktoré bolo opätovne z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti odstúpené na vybavenie na krajskú prokuratúru.

16. Po oboznámení sa s obsahom obidvoch napádaných upovedomení úradu špeciálnej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry vybavujúci príslušné podania konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami zákona o prokuratúre, ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, a jeho postup, ktorým odstúpil sťažovateľove podania na inú súčasť/na iný orgán prokuratúry, a to z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti, bez ich vecného zhodnotenia, nebol ani zákonne či ústavne nekonformný, po preskúmaní ktorého by ústavný súd zistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením označeného práva, čo

zakladá dôvod odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

17. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ako aj iné orgány verejnej moci, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v rámci im zverených kompetencií legislatívne vymedzených. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

18. Z napádaných upovedomení úradu špeciálnej prokuratúry je zrejmé, že tieto po svojej obsahovej stránke neobsahovali vyjadrenia k postupu orgánov činných v trestnom konaní na podklade podaného trestného oznámenia a takisto ani vyjadrenia k posúdeniu právnej stránky sťažovateľovej trestnej veci, k posúdeniu ktorej úrad špeciálnej prokuratúry nabádal. Taktiež je zrejmé, že úrad špeciálnej prokuratúry v napadnutých upovedomeniach rozhodol iba o postúpení veci na inú súčasť/iný orgán prokuratúry s tým, že druhé sťažovateľovo podanie poňal ako podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre, a nie ako opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre, tak ako ho právne vyhodnotil samotný sťažovateľ. Je teda nepochybné, že v trestnej veci sťažovateľa sa bude k jeho odborným námietkam predneseným v prvom podaní vyjadrovať Okresná prokuratúra M. a k jeho odborným námietkam predneseným v druhom podaní Krajská prokuratúra v K., z čoho vyplýva, že o jeho odborných/vecných pripomienkach k postupu orgánov Policajného zboru (vyšetrovateľka a poverený príslušník Policajného zboru, pozn.) ako orgánov činných v trestnom konaní v štádiu predprípravného konania, ako aj v štádiu po začatí trestného konania (trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, pozn.) bude ešte konané. Ústavný súd zároveň považuje za potrebné upriamiť sťažovateľovu pozornosť aj na tú skutočnosť, že keďže ostatné napádané upovedomenie bolo odpoveďou na ním podaný podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre (nie ako sa sťažovateľ domnieval odpoveďou na opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre), je možné ho

napadnúť opakovaným podnetom ako účinným prostriedkom nápravy (pozri bod 12) na nadriadenom orgáne prokuratúry Slovenskej republiky. Táto skutočnosť zakladá dôvod na odmietnutie sťažovateľom podanej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti.

19. Nad rámec už uvedeného a v nadväznosti na sťažovateľom prezentované námietky predovšetkým v otázke právneho posúdenia ním oznámených skutočností o trestnej činnosti orgánmi činnými v trestnom konaní sa ústavnému súdu žiada poznamenať, že z právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj z právnych poriadkov väčšiny členských krajín Európskej únie možno vyvodiť, že jedným z charakteristických znakov moderného právneho štátu je aj skutočnosť, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovateľ'a trestného činu.

20. Ústavný súd už v rámci rozhodovacej činnosti v obdobných veciach uviedol, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Oznamovateľ ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Ústavnému súdu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti nepatrí preskúmavať ich rozhodnutia a postupy, pokiaľ namietané porušenie zákonnosti nemá súčasne za následok aj porušenie základného práva alebo slobody. Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu má sťažovateľ právo len na to, aby jeho oznámenia, opravné prostriedky, resp. podnety boli vybavené, a k tomu podľa obsahu sťažnosti a jej príloh došlo zo strany porušovateľ'a ich odstúpením vecne a mieste príslušným orgánov prokuratúry Slovenskej republiky.

V opačnom prípade by mohol ústavný súd neprípustnou ingerenciou v rozpore s ústavou zasiahnuť do už ustáleného a právne vymedzeného princípu del'by moci.

21. Po odmietnutí s'ťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi s'ťažovateľa.

22. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2012